

У ЛЬВОВІ ПРЕЗЕНТУВАЛИ КНИГУ ОЛЕГА К. РОМАНЧУКА «МАТРИЦЯ ПЕРЕМОГИ»

1 жовтня, у День Покрови, у Львові презентували книгу Олега К. Романчука «Матриця перемоги». На зустрічі зібралися журналісти, військові, науковці, викладачі, письменники та історики. Саму презентацію організатори задумали не лише як розповідь про нове видання, а й як можливість обговорити питання, які воно порушує.

«Матриця перемоги» має майже 700 сторінок і складається з публіцистичних матеріалів, написаних упродовж 2022–2026 років. Романчук побудував книгу за роками: кожен розділ відповідає одному року повномасштабної війни. Сам автор назвав її історією, створеною у формі публіцистики. Проте в розмові про книгу постійно з'являлося те, що було написано ще до 2022 року. Романчук згадував власні матеріали про корупцію, українське військо, державне управління, енергетичну безпеку. Деяким із цих текстів уже по кілька десятиліть, але, за словами автора, проблеми, про які він писав тоді, нікуди не зникли. Частина з них лише стала гострішою під час війни.

Саме на цьому наголосив і автор передмови до книги Степан Кость. Він говорив про публіцистику як про роботу не лише з подіями, які вже сталися, а й із тим, що може статися далі. За його словами, важливість таких текстів у тому, що вони дозволяють помітити проблему ще до того, як вона перетворюється на кризу. Тому в «Матриці перемоги» поруч опиняються війна, корупція, оборона, культура, освіта, журналістика та стан державних інституцій. Автор говорить про них як про пов'язані між собою речі. Окремо під час презентації він звернув увагу на освіту та культуру, інформаційну війну і здатність суспільства критично сприймати інформацію. А далі почалася дискусія.

Одне із запитань стосувалося самої назви книги. Військовий журналіст і військовослужбовець Адріян Фітьо звернув увагу на те, що «матриця перемоги» передбачає не лише аналіз уже зробленого, а й певне бачення майбутнього. Якщо говорити про перемогу, то якою вона має бути? Що потрібно робити для неї вже зараз? І чи достатньо просто фіксувати проблеми, якщо йдеться про майбутнє держави?

Питання змінило тон розмови. Замість того щоб говорити лише про те, що не працює, учасники почали сперечатися про відповідальність за зміни. Звучала думка, що проблеми держави не можна постійно залишати десь «нагорі». Вони починаються значно ближче: у родині, школі, університеті, професійному середовищі. Один із учасників, режисер та громадський діяч Іван Рибак, нагадав навіть про звичайні, на перший погляд, ситуації: поведінку студентів у громадському транспорті, ставлення до старших людей, особисту відповідальність за власні вчинки. Саме з таких дрібниць, на його думку, і складається культура суспільства. Це була вже не дискусія про одну книжку. Скоріше, спроба відповісти на питання, яке виникло з її назви: що саме має змінитися в Україні, щоб перемога не звелася лише до завершення бойових дій?

До розмови повернулася і журналістика. Один із учасників наголосив на простій речі: журналістові важливо вміти слухати. Не чекати своєї черги говорити, не перебивати співрозмовника, а спочатку зрозуміти його позицію, — навіть якщо потім із нею не погоджуватися. Для презентації публіцистичної книги це звучало особливо доречно.

Адже публіцистика існує не лише для того, щоб повідомити читачеві готову відповідь. Вона може бути способом поставити питання так, щоб від нього вже не вдалося легко відмахнутися.

«Матриця перемоги» саме з таких питань і складається. Її тексти повертають до проблем, які виникли задовго до повномасштабної війни, а сама зустріч у Львові показала, що частина з них залишається актуальною й сьогодні. Можливо, тому головною темою вечора виявилася не сама перемога, а те, що має відбутися до неї. Про це говорили через освіту, культуру, журналістику, державу і особисту відповідальність. Говорили гостро, іноді з незгодою, але саме ця незгода й не дала презентації перетворитися на звичайний вечір із промовами про нову книжку.

Українська літературна газета
07.10.2026

